

Приложение съгласно чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за кандидатстване за допълващо финансиране по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.

на Сдружение „Местна инициативна група Луковит-Роман“

Мярка „Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи (МИГ)“¹

Наименование на мярката²

Внедряване на иновации в МСП³ на територията на местни инициативни групи (МИГ)⁴

1. Описание на мярката (до половин страница)

1.1. *Формулира се целта на мярката и какви са очакваните резултати и ползи за територията в изпълнение на мярката.*

1.2. *Анализ на нуждите и идентифицирани проблеми на територията, свързани с иновационната активност и внедряването на иновации в предприятията (посочват се спрямо обхвата на допустимите дейности за финансиране от програмата, описва се към какви местни специфики/проблеми е насочена мярката, какъв е ефектът от подкрепата за територията на МИГ – реферира се към страница от стратегията).*

1.3. *Описва се заявеното финансиране по ПКИП в обхвата на кои приоритети и специфични цели попада - принос към специфичните цели на програмата.*

1.1. Цел на мярката и очаквани резултати:

Цел: Предоставяне подкрепа на предприятията на територията на МИГ Луковит-Роман за внедряване на иновации в тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021 -2027 г. (ИСИС 2021 - 2027 г.) и повишаване на иновационната им активност. Чрез изпълнението на подобен вид проекти ще се създадат условия за въвеждане на местно ниво в предприятията на интелигентни и ориентирани към новите технологии решения, както и на устойчиви и адаптирани към новите тенденции на развитие на икономиката производства.

Съгласно направеният Социално-икономически анализ на територията на МИГ Луковит-Роман функционират 28 малки предприятия (заети от 10 до 49 лица) и 4

1 При идентифицирани потребности за допълващо финансиране по ПКИП МИГ може да включи посочената мярка в Приложението съгласно чл. 17, ал. 2 на ПМС № 494/2024 г.

2 При описване на параметрите на мярката, моля, посочете глава, раздел, точка, страница от анализа/ите, както и относимите текстове в стратегията за местно развитие (където е приложимо).

3 Микро, малки и средни предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия.

4 Необходима информация съгласно Приложение № 1 към настоящите Указания.

средни предприятия (заети от 50 до 249 лица), които отговарят на условията за допустими кандидати по мярката. (стр. 52 -55).

Внедряването на продуктови иновации или иновации в бизнес процесите ще повиши иновационния капацитет и конкурентоспособност на МСП.

Повишаването на конкурентоспособността на местната икономика, на отделните сектори и на фирмите, е предпоставка за постигане на икономически растеж, за справяне с конкурентния натиск и за увеличаване на доходите и жизнения стандарт на населението. Индикация за развитие на предприемачеството са малките и средни предприятия, тъй като те са източник на нови работни места, допринасят за засилване на конкуренцията и за намаляването на регионалните различия в стопанската ефективност.

1.2. Анализ на нуждите и идентифицирани проблеми на територията, свързани с иновационната активност и внедряването на иновации в предприятията стр.11 до стр.16:

Според направеното проучване „Идентифициране на заинтересованите страни, техните нужди и намерения за развитие-възможности за финансиране чрез различните финансиращи програми и фондове“, специфичната цел „Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности Съгласно Националната стратегия за развитие на малките и средните предприятия 2021 – 2027 г., през 2020 г., съвсем малък процент предприятия са имали лесен или много лесен достъп до финансиране (4,1%), а 64,2% отчитат проблеми в тази насока. Ресурсната и енергийната ефективност на българската икономика са много ниски и страната е на последно място в Европа по екологични иновации. Предприятията на територията на МИГ Луковит-Роман не правят изключение.

Малките и средните предприятия страдат от липсата на развити ИКТ умения на човешките ресурси и определят наличието на квалифициран персонал като дългосрочна пречка пред своето развитие. Това е една от причините за ниската технологична модернизация на селската икономика, както в земеделските стопанства, така и в неземеделската дейност на предприятията.

Според индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) България е на последно място по интеграция на цифровите технологии (въз основа на показатели, свързани с дигитализацията на бизнеса, електронната търговия и електронното споделяне на информация) и на предпоследно място по използване на интернет сред всички държави-членки на ЕС.

Регистриран е интерес към реализирането на проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020. Следва да се отбележи, че повишаването на конкурентоспособността на местната икономика изисква целенасочени инвестиции в посока модернизиране и автоматизиране на преобладаваща част от местните предприятия с оглед подготовката им и прехода им към цифровизация на икономиката.

След анализ на проведеното анкетно проучване на територията на МИГ Луковит-Роман по отношение на кръговата икономика се откроява като основна нуждата от повишаване на осведомеността на местната общност и бизнеса по въпросите на кръговата икономика и подкрепа за въвеждане на инвестиции за развитие на дейности, свързани с нея. Необходима е подкрепа и насърчаване на местната икономика и земеделски производители за преминаване към по-ефективно

производство по отношение на използвана енергия, суровини и материали, генерирани отпадъци и др. важни за бизнеса и стопанствата ресурси.

Установени потребности в сферата на местната икономика:

Насърчаване на технологичната модернизация, въвеждането на иновации, цифровизация и енергийна ефективност в предприятията и земеделските стопанства

Необходимост от подкрепа на инвестиции, свързани с принципите на „кръговата икономика“ в предприятията и земеделските стопанства - за въвеждане на технологии за ресурсна ефективност, екодизайн, центрове за повторна употреба и за подготовка за повторна употреба

Подкрепа за въвеждането на иновации

Въз основа на доклада от проведения социално-икономически анализ на територията на МИГ Луковит-Роман не са налични данни за въведени иновации или производство на иновативни продукти на територията.

Според данни от ИСИС 2021-2027, по отношение на внедряването на цифрови технологии в предприятията България се нарежда на последно място сред държавите от ЕС, като едва 33 % от малките и средни предприятия (МСП) притежават поне основно ниво на цифров интензитет (при 60% средно за ЕС). Само 8 % от българските МСП осъществяват продажби онлайн (при средното за ЕС от 17 %), а 3 % от МСП осъществяват трансгранични продажби. Все още обаче внедряването на цифровите технологии е неравномерно в различните региони, а при малките предприятия се наблюдава значително забавяне. Политиката за цифровизация на предприятията, подкрепяща регионалния баланс, както и на всички МСП са от ключово значение и по тях работата трябва да продължи.

ИСИС определя тематичните области на въздействие от съответния регион на база направени проучвания за наличния капацитет, които са обобщени за конкретните области както следва:

Област Враца. Съществуващите и новосъздадените фирми в областта през последните години са натрупали капацитет, който ще подкрепи развитието на следните тематични области и подобласти: „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии” и „Мехатроника и микроелектроника”. В двете тематични области акцент е поставен върху: 1.Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти) и в случая с област „Мехатроника и микроелектроника – върху: Производство на базови елементи, детайли, възли и оборудване, вграждани като част от мехатронен агрегат или самостоятелно съставляващи такъв агрегат; Интелигентни системи и уреди.

Област Ловеч. Капацитетът за интелигентна специализация на фирмите от територията на областта ще бъде фокусиран в следните тематични области на ИСИС 2021-2027 г. : „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии” и

„Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии”.

Ключов фактор, който би могъл да доведе до иновации в сектора на МСП, е достъпът до достатъчно финансиране за иновации, разработването на нови продукти и въвеждането на нови идеи в дългосрочен план.

В резултат са определени следните нужди:

1. Липса на въведени иновации или иновативни решения, технологии или производства в бизнеса на територията на двете общини, вкл. земеделския бизнес
2. Цифровите решения не са широко застъпени в местната икономика, вкл. в микропредприятията и при земеделските стопани
3. Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност

Преходът към кръгова икономика е възможност за разгръщане на устойчиви и трудоемки икономически дейности на МСП, които носят ползи за обществото и околната среда. Ниско остава равнището на осведоменост сред МСП относно кръговата икономика и нейния потенциал за подобряване на тяхната конкурентоспособност. От друга страна, сътрудничеството между МСП и науката е от решаващо значение за прехода към кръгова икономика. Тя е от значение главно по отношение на проектирането и разработването на продукти, заместването на продукти на основата на изкопаеми горива с продукти на биологична основа, ефективните производствени процеси и др.

Установени са:

1. Необходимост от технологичното обновление и разработването и въвеждането на иновативни продукти, процеси и бизнес модели, ориентирани към повишаване на ресурсната и енергийната ефективност
2. Необходимост от широко въвеждане на безотпадни технологии, щадящи въздуха, земята и водата
3. Необходимост от повишаване на осведомеността, насочена към промяна на нагласата на МСП към възприемане на кръговата икономика, ефективното използване на ресурсите и опазването на околната среда като възможност за растеж, инвестиции и потенциал за създаване на добавена стойност

През 2021 г. е проведено проучване на тема „Кръговата икономика и възможностите за бизнеса на територията на МИГ Луковит-Роман“, като част от дейностите по изпълнение на Стратегия за Водено от общностите местно развитие по Споразумение № РД 50-22/ 25.03.2019 г.

Основна част от анкетираните лица показват категорична готовност за промяна и включване в инициативи, свързани с кръговата икономика, с цел повишаване на

конкурентоспособността и опазване на околната среда.

В резултат от анализа са направени следните изводи:

- Необходимо е подпомагането на проекти, насочени към въвеждане на технологии за ресурсна ефективност чрез мерки от стратегията за ВОМР на МИГ;
- Финансиране на МСП от преработвателната промишленост за въвеждането на екодизайн (СВОМР и други програми);
- Създаване на центрове за повторна употреба и за подготовка за повторна употреба;
- Необходимо е да има повече стимули за проекти, които благоприятстват използването на по-малко ресурси и дават възможност за по-дълъг жизнен цикъл на продуктите, дейности за поправка и рециклиране. За целта е удачно да се постави приоритет на такъв тип проекти пред останалите в критериите за подбор;
- Финансиране чрез стратегията за ВОМР на МИГ на проекти, насочени към въвеждането на технологии за ресурсна и енергийна ефективност;
- Финансиране на МСП за въвеждане на ресурсно ефективни технологии от преработвателната промишленост, ще окаже пряк ефект върху повишаване производителността на ресурсите;
- Финансиране на МСП от преработвателната промишленост за внедряване на иновации, практики и технологии, позволяващи преход към кръгова икономика (ограничаване пластмасови опаковки, въвеждане на екологични стандарти, етикетиране, преход към биоикономика, преориентиране към къси вериги на доставки) е мярката, която би имала най-голям пряк ефект в посока на въвеждане на нови бизнес модели. Оптималната употреба или предоставянето на услуги вместо продажба на продукт цели да увеличи стойността от употребата на продукта по време на жизнения му цикъл;
- Привличане на частния сектор за развитие на дейности за рециклиране на битови отпадъци и удължаване жизнения цикъл на продуктите;
- Приоритетно финансиране на МСП от преработвателната промишленост за въвеждане на екодизайн и използването на вторични ресурси за разнообразни дейности. Чрез екодизайн се проектират продукти, направени с по-малко ресурси, с използване на рециклирани и възобновяеми ресурси и избягване на опасни материали, както и продукти с компоненти, които са по-дълготрайни и по-лесни за поддържане, ремонт, модернизирани и рециклиране;

1.3. Заявеното финансиране по ПКИП попада в обхвата на следните приоритети и специфични цели на ПКИП - принос към специфичните цели на програмата:

- **Приоритет 1 „Иновации и растеж“, Специфична цел „Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии“ и**

• **Приоритет 2 „Кръгова икономика“, Специфична цел „Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика“.**

Предвидена е подкрепа за внедряване на иновации в предприятията чрез въвеждане на продуктова иновация или иновация в бизнес процесите в тематичните области на стратегията за интелигентна специализация: “Информатика и ИКТ”; “Мехатроника и микроелектроника”; “Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии”; “Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии” и “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика” на ИСИС 2021-2027.

Очакваният принос от подкрепата по мярката е повишаване на иновационната активност и конкурентоспособност на предприятията и нарастване на дела на предприятията, които внедряват иновации в тематичните области на ИСИС. Чрез изпълнението на подобен вид проекти ще се създадат условия за въвеждане в МСП на местно ниво на интелигентни и ориентирани към новите технологии решения.

2. Допустими дейности, конкретно необходими за реализация на мярката *(следва да съответстват на дейностите, описани в Указанията)*

Проектите по линия на допълващото финансиране по ПКІП следва да осигуряват възможности за внедряване на иновации в МСП, попадащи в някоя от петте тематични области на ИСИС 2021-2027. За целта е предвидено да бъдат допустими за подкрепа следните дейности:

Дейност 1. Внедряване на продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите посредством придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА).

Дейност 2. Внедряване на продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите посредством придобиване на специализиран софтуер (вкл. разработване), патенти, лицензи, „ноу хау“ и др., представляващи дълготрайни нематериални активи (ДНА).

Проектните предложения ще може да включват една или и двете допустими дейности. УО си запазва правото да включи и други допълнителни дейности, които са пряко свързани с процеса по внедряване на иновации.

В края на изпълнението на проектите следва да е налице внедрена в предприятието продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите, насочена към производство на стоки и предоставяне на услуги.

Важно! При изпълнение на дейностите следва да се спазват хоризонталните принципи, заложиени в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета:

- зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз ;

- равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола;

- недопускане на всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация;

- достъпност за хората с увреждания (вкл. спазване правата и принципите, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания);

- целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 отДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

Няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма, като проверката ще се извършва на ниво индивидуален проект.

3. Допустими целеви групи, към които ще бъде насочено допълващото финансиране по ПКПП (посочват се заинтересованите целеви групи на територията на МИГ).

Малки и средни предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия.

Допустимите кандидати следва да имат адресна регистрация, да извършват дейността си и да са заявили подкрепа за дейности, осъществявани на територията на МИГ Луковит-Роман. Кандидатите могат да развиват дейност в различни сектори на икономиката и трябва да отговарят на условията за бенефициент, определени в Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и в приложимата подзаконова нормативна уредба. В рамките на процедурата за подбор на проекти ще има включени и допълнителни изисквания, с които МСП ще следва да се съобразят.

С цел избягване на припокриването на интервенции между ПКПП и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 (СПРЗСР) по линия на допълващото финансиране на ПКПП няма да могат да получават подкрепа кандидати, които са:

- предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка и/или маркетинг на горски продукти.
- микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП
- предприятия, кандидатстващи за финансиране на икономически дейности, които съгласно КИД-2008 на НСИ попадат в сектор С - раздел 10 „Производство на хранителни продукти” и раздел 11 „Производство на напитки” и допустими за подпомагане по СПРЗСР.
- предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, попадащи в обхвата на сектор риболов и сектора на рибарството и аквакултурите, които са целева

група за подкрепа по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г. (ПМДРА).

4. Размер на заявеното финансиране от МИГ и разпределение на средствата по приоритети/специфични цели *(посочва се: общият бюджет на мярката; разпределението на средствата по приоритети).*

4.1. Общ бюджет на мярката: **1 105 027** лева, 565 000 евро

4.2. Разпределение на средствата по приоритети:

Приоритет 1. Иновации и растеж 552 513,50 лева

Приоритет 2. Кръгова икономика 552 513,50 лева

Минимален размер на БФП за проект е **30 000 лева**

Максималният размер на БФП за проект е **200 000 лева**

Интензитет на безвъзмездната финансова помощ - 65%

Мярката се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/2831 НА КОМИСИЯТА от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, с който се заменя Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Със средства от ОПИК не се допуска финансиране на проекти, изпълнявани от предприятия, които не са допустими съгласно синергията и допълняемостта на ПКПП с други програми.